

STRAFFEN

de straf uitgevoerd was en plaats had gevonden onder toezicht van een SS-officier. Aldus de voorschriften.

Wat was de werkelijkheid?

‘Keine einzige der vielen tausend Auspeitschungen während meiner Haftzeit in Buchenwald ist’, aldus de gevangene Walter Poller, die in Buchenwald zes-en-een-half jaar assistent van de SS-artsen was,

‘unter Einhaltung der Vorschriften erfolgt . . . Von hundert Auspeitschungen ist kaum eine durch die Ausfüllung eines Formulars aktermässig niedergelegt . . . Die SS-Leute waren viel zu faul . . . Die Bestimmung, dass der Strafvollzug erst von Berlin genehmigt sein musste, stand nur auf dem Papier, denn die Durchpeitschung wurde sofort nach der Feststellung oder Aufdeckung der ‘Strafstat’ durchgeführt. In keinem einzigen Falle ist, solange ich Arztschreiber gewesen bin, ein Häftling darauf untersucht worden, ob seine Gesundheitszustand den Strafvollzug gestattete.’¹

In de regel werden bij die *Auspeitschung* aan de gevangene die op een stellage lag, de z.g. Bock, 25 ‘stokslagen’ toegediend, op het zitvlak (‘fünf-und-zwanzig auf dem Arsch’, heette dat), soms met een stok, soms met een zware riem, soms met twee stokken of twee riemen tegelijk. Regel was dat de gevangene de slagen hardop telde – vergiste hij zich, dan werd opnieuw begonnen. ‘Es gab Hunderte’, schrijft Kogon, ‘die keinen Schmerzenslaut von sich gaben . . . andere wieder, deren Schreien und Janimern weit über den Appellplatz hallte. Passte der Lagerführung das Geschrei nicht, so liess sie die Lagermusikkapelle’ (de grootste concentratiekampen hadden een muziekkorps dat uit gevangenen bestond) ‘einen Begleitmarsch spielen. Sturmbannführer Rödl hat es in Buchenwald fertiggebracht, einen Opernsänger neben dem Bock aufzustellen und zu der Vorstellung Arien singen zu lassen.’²

Ook dat gevangenen bij wijze van straf opgehangen werden, kwam tamelijk vaak voor. Dat geschiedde met name wanneer zij sabotage gepleegd hadden dan wel ontsnapt waren en door de SS-bewakers of, als zij al verder weg waren, door de politie opgespoord. Die saboteurs en vluchtelingen werden nagenoeg steeds tijdens een *Appell* opgehangen, zulks als afschrikwekkend voorbeeld. Leo Vos zag dat in het kampgedeelte van Birkenau waar hij eind augustus ’44 binnengevoerd werd, in een tijdvak van vijf maanden ‘meerdere malen’ gebeuren³ –

¹ W. Poller: *Arztschreiber in Buchenwald*, p. 101–02. ² E. Kogon: *Der SS-Staat*, p. 113. ³ Leo Vos: *Het fluitje*, p. 240–41.